

Efemeride avgust 2016

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.08.	05:45	20:31	04:14	19:20	CEST
05.08.	05:49	20:26	08:31	21:43	CEST
10.08.	05:55	20:18	13:32	--	CEST
15.08.	06:02	20:10	18:03	02:51	CEST
20.08.	06:08	20:02	21:13	08:22	CEST
25.08.	06:14	19:53	--	14:22	CEST
30.08.	06:20	19:44	04:10	18:39	CEST

Planeti:

- ★ **Merkur** je viden v začetku meseca, ko v ozvezdju Leva zahaja uro za Soncem.
- ★ **Venera** avgusta zahaja slabo uro za Soncem. Proti koncu meseca se iz ozvezdja Leva preseli v ozvezdje Device. Takrat se sreča z Jupitrom.
- ★ **Mars** je v ozvezdju Škorpiona sprva viden do pol enih zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in konec meseca zaide kmalu po enajsti.
- ★ **Jupiter** je sprva na nebu do desetih, konec meseca pa zaide že ob pol devetih zvečer; takrat se sreča z Venero. V začetku meseca se iz ozvezdja Leva preseli v ozvezdje Device.
- ★ **Saturn** lahko na začetku avgusta v ozvezdju Škorpiona opazujemo do pol dveh zjutraj, nato pa zahaja vse bolj zgodaj in konec meseca zaide že pred polnočjo.
- ★ **Uran** sprva vzhaja okoli enajstih, konec meseca pa ga lahko opazujemo že od devetih dalje. Nahaja se v ozvezdju Rib.

Zanimivi dogodki:

- ★ 12. avgusta nastopi meteorski roj Perzeidov s približno 150 utrinki na uro.

Urška Pajer

Objekti globoko v vesolju avgusta

Avgusta opolnoči kulminirajo ozvezdja Vodnar, Pegaz, Kušcar in Kefej, tema pa se podaljša na malone šest ur. Rimska cesta se boči čez nebo od vzhoda do zahoda in je še vedno v ugodni legi za opazovanje z binokularjem.

V Vodnarju najdemo dve kroglasti kopici, *NGC 6981 (M 72)* in *NGC 7089* (M 2)*, odprto kopico *NGC 6994* (M 73)* ter planetarno meglico *NGC 7009**. V Pegazu, velikem ozvezdju, najdemo pravzaprav le kroglasto kopico *NGC 7078* (M 15)*, v Kušcarju dve kroglasti kopici, *NGC 7209** in *NGC 7243**, ter v Kefeju prav taki dve, *NGC 7160** in *NGC 7235*. Zvezdica pomeni, da objekt vidimo kljub svetlobnem onesnaženju.

NGC 7078 (M 15) v Pegazu je v naših inštrumentih vidna pod kotom 7 ločnih minut, v resnici pa ima v razdalji 33 600 svetlobnih let premer 175 svetlobnih let. Rimska cesta bi zvezde iz nje iztrgala s plimskimi silami na razdalji 210 svetlobnih let od centra te kroglaste kopice: najbrž je najgostejša v naši galaksiji, tako gosta, da bi v centru utegnila imeti črno luknjo, ki jo astronomi zdaj skušajo odkriti s pomočjo Hubblovega teleskopa. Poleg 112 spremenljivk (tudi Kefeide tipa II) in 9 pulzarjev so v tej kopici našli tudi planetarno meglico.

Tudi *NGC 7089 (M 2)* je gosta kopica, a *NGC 6981 (M 72)* sodi med najmanj goste. Ni pa še odločeno, ali je *NGC 6994 (M 73)* res odprta kopica (ali ostanek zelo stare odprte kopice), ali pa je le asterizem – v daljnogledu je videti le štiri zvezde na kupu.

Rok Vidmar

Efemeride september 2016

(Efemeride si lahko ogledate tudi v reviji Življenje in tehnika.)

datum	Sonce		Luna		čas
	vzhod	zahod	vzhod	zahod	
01.09.	06:23	19:40	06:17	19:44	CEST
05.09.	06:28	19:32	10:22	21:33	CEST
10.09.	06:34	19:23	15:04	--	CEST
15.09.	06:40	19:13	18:36	04:47	CEST
20.09.	06:47	19:03	21:33	11:00	CEST
25.09.	06:53	18:53	01:00	16:00	CEST
30.09.	06:59	18:43	06:12	18:41	CEST

MESEČNEGA SESTANKA JULIJA IN AVGUSTA NI

Bernard, bernard.zenko@ijs.si

Planeti:

- ★ **Merkur** je viden konec meseca, ko v ozvezdju Leva vzhaja okoli pol šestih.
- ★ **Venera** septembra zahaja dobro uro za Soncem.
- ★ **Mars** zahaja okoli enajstih. Proti koncu meseca se iz ozvezdja Škorpionja preseli v ozvezdje Strelca.
- ★ **Jupiter** septembra ni viden.
- ★ **Saturn** je v ozvezdju Škorpionja sprva viden do pol polnoči, konec meseca pa samo še do pol desetih.
- ★ **Uran** sprva vzhaja okoli devetih, konec meseca pa je na nebu vso noč. Nahaja se v ozvezdju Rib.

Zanimivi dogodki:

- ★ Jesen se začne 22. septembra ob 16:21.
- ★ 16. septembra nastopi polsenčni Lunin mrk, pri katerem gre Luna le skozi Zemljino polsenco in komaj opazno potemni. Začne se ob 18:54 (Luna vzide ob 19:10) in se konča ob 22:53.

Urška Pajer

Objekti globoko v vesolju septembra

Septembra opolnoči kulminirajo ozvezdja Kipar, Trikotnik, Andromeda in Kasiopeja, tema pa je že osem ur. Rimska cesta se boči čez nebo od vzhoda do zahoda in je še vedno v ugodni legi za opazovanje z binokularjem.

V Kiparju vidimo galaksijo *NGC 253*, v Trikotniku *NGC 598*, v Andromedi *NGC 224 (M 31)* s spremljevalkama *NGC 221 (M 32)* in *NGC 205 (M 110)*, pa tudi odprto kopico *NGC 752* in planetarno meglico *NGC 7662*, Kasiopeja pa je polna odprtih kopic: *NGC 129*, *NGC 457*, *NGC 205*, *NGC 581 (M 103)*, *NGC 663*, *Cr 463*, *Stock 2*, *Mark 6*, *Mel 15*, *Tr 3*, *NGC 7654 (M 52)* in *NGC 7789*.

Galaksija *NGC 253* v Kiparju sodi med najsvetlejšje na našem nebu. Od nas je, skupaj z ostalimi članicami jate v Kiparju, oddaljena 8 milijonov svetlobnih let, v njej je izjemno veliko medzvezdnega prahu in zvezde v njej nastajajo s tako vrtočlavo hitrostjo, da se v

njenem centru utegne narediti tako velika črna luknja, da se bo v tej galaksiji sprožil kvazar.

Najsvetlejša galaksija, kar jih vidimo, pa je Andromedina meglica, galaksija, članica lokalne jate, ki je oddaljena 2,5 milijona svetlobnih let. Ni jasno, ali je večja od naše Rimske ceste ali ne, in tudi ne, ali ima – tako kot naša – prečko ali ne. Kadar pa je ozračje izjemo prozorno, nudi pogled, ki smo ga uživali vsi udeleženci tabora Kavka 2005: v binokularju 20×100 slika ni zaostajala ne po barvah, ne po podrobnostih za tisto, ki jo je posnel Hubblov teleskop.

Rok Vidmar

E-poštni seznam slo-astro

Slovenski amaterski astronomi komuniciramo tudi preko poštnega seznama (“mailing liste”) **slo-astro**, kjer si izmenjujemo prispevke vseh vrst: opozorila o zanimivih astronomskih dogodkih in prireditvah, vabila na opazovanja, poročila o opazovanjih, vprašanja, ponudbo rabljene opreme itd. Prijavi se lahko vsak, dodatne informacije in prijava na <http://www.adj.si/slo-astro>. Trenutno ima lista 109 članov.

Aram Karalič

Objavite prispevek!

Mesečnik potrebuje prispevke. Zato pozivam vse, ki želite kaj objaviti, da mi po elektronski pošti pošljete svoj prispevek. Prispevki so lahko raznovrstni: poročilo o opazovanju, slika, risba, zanimiva astronomska novica, predstavitev domačega observatorija ali teleskopa, skratka – karkoli, kar bodo ostali lani drutva z zanimanjem prebrali.

Aram Karalič

Javorniški Mesečnik izdaja Astronomsko društvo Javornik, Ljubljana / ISSN 1581-1379 / urednik Aram Karalič / izhaja v prvi polovici meseca / prejemajo ga brezplačno vsi člani Astronomskega društva Javornik / prispevke pošljite na naslov jam@adj.si / **ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE 7. DAN V MESECU** / prispevkov praviloma ne lektoriramo / stavljeno v L^AT_EXu